

Warszawa, 20 października 2015

DRUGIE ŻYCIE BIBLIOTEKI

Dawno minęły czasy, kiedy do biblioteki szło się tylko po książki. Oczywiście nadal wypożyczanie książek jest głównym celem istnienia bibliotek, ale poza tym w ostatnich latach zmieniło się wiele. Rozwijają się i modernizują nie tylko placówki w Warszawie, Krakowie czy Wrocławiu, ale też w małych miejscowościach, gdzie biblioteki są prawdziwymi centrami kultury i ogniskują w sobie to, co ciekawego dzieje się lokalnie.

POZA CENTRUM

Trzebnica – niespełna trzynastotysięczne miasto w województwie dolnośląskim. Biblioteka jest tu częścią Trzebnickiego Centrum Kultury i Sportu, które właśnie przygotowuje się do otwarcia nowej siedziby. Oferta zajęć dla każdej grupy wiekowej jest imponująca i w te działania wpisuje się też oferta biblioteki, gdzie prężnie działa Dyskusyjny Klub Książki, organizowane są warsztaty dla dzieci, spotkania dla rodziców, a seniorzy mogą zamówić przez telefon książkę z dostawą do domu. Otwarcie się na potrzeby lokalnej społeczności może być kluczem do ożywienia opustoszałych przez lata korytarzy.

Doskonałym przykładem, jak zmieniają się biblioteki i jak te zmiany wpływają na otoczenie, jest Miejska Biblioteka Publiczna im. Floriana Ceynowy w Rumi. Dzięki wsparciu finansowemu z rządowego programu „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek” w tej blisko pięćdziesięcioletniej gminie powstała „Stacja Kultura”, niezwykle oryginalna placówka w budynku dworca. Biblioteka dzięki nowej siedzibie stała się rozpoznawalną i chętnie odwiedzaną placówką kultury, zyskała na prestiżu, znacznie poszerzyła swoją ofertę i zyskała wielu nowych czytelników. Odbywają się tu spektakle teatralne, koncerty, wystawy i wernisaże, spotkania

www.goethe.de

Kontakt dla mediów:

Goethe-Institut
Jagoda Perska
Tel. +48 22 505 90 33
Jagoda.Perska@warschau.goethe.org

Instytut Książki
Elżbieta Kalinowska
Tel. +48 22 656 63 86 w. 104
e.kalinowska@instytutksiazki.pl

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

z pisarzami, podróżnikami, artystami, samorządowcami, a także warsztaty, konferencje, szkolenia, spotkania organizacji pozarządowych, spotkania grup dyskusyjnych oraz hobbyistycznych.

A mieszkańcy mogą być dumni ze swojej biblioteki z jeszcze jednego powodu – „Stacja Kultura” zajęła II miejsce w konkursie architektonicznym „Bryła roku 2014” na najlepszy budynek użyteczności publicznej w Polsce.

Nowoczesny budynek, oddany do użytku w 2012 roku, to znak rozpoznawczy Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ł. Górnickiego GALERIA KSIĄŻKI w Oświęcimiu. Na pierwszy rzut oka wygląda faktycznie jak siedziba dobrze prosperującej firmy, ale ta futurystyczna budowla kryje magazyny z książkami i nie tylko. W ofercie oświęcimskiej Galerii Książki znajdują się audiobooki, e-booki, gry, a wyposażenie to między innymi stanowisko z Playstation, czytniki i tablety oraz rozwiązania ułatwiające korzystanie ze zbiorów osobom niesłyszącym i niewidzącym. Kawiarnia prasowa, sala przystosowana do prowadzenia lekcji bibliotecznych, sala zabaw dla najmłodszych, salki projekcyjne, biblioteka młodych... długo można wymieniać zalety Miejskiej Biblioteki Publicznej w Oświęcimiu. Warto jeszcze wspomnieć o „wrzutni nocnej”, która nawet bardzo zapracowanym pozwala oddać książki w terminie. To jest pomysł godny kopiowania!

Właśnie – noc w bibliotece! Nie, to nie tytuł filmu, to impreza, którą w kwietniu 2014 zorganizowała biblioteka w Mikołajkach Pomorskich, gdzie mali czytelnicy, przebrani za postacie z ulubionych książek, spędzili całą noc na grach, zabawach i czytaniu. Dokładnie rok później już w całym kraju odbyła się I Ogólnopolska Noc Bibliotek, której organizatorami byli: Centrum Edukacji Obywatelskiej, „Gazeta Wyborcza” i Magazyn „Książki”, Fundacja „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i Instytut Książki. W akcji wzięło udział prawie 600 bibliotek, które otworzyły swoje podwoje w nocy 30 maja. Czekamy na kolejną edycję...

Kontakt dla mediów:

Goethe-Institut
Jagoda Perska
Tel. +48 22 505 90 33
Jagoda.Perska@warschau.goethe.org

Instytut Książki
Elżbieta Kalinowska
Tel. +48 22 656 63 86 w. 104
e.kalinowska@instytutksiazki.pl

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

WSPARCIE PAŃSTWA

Biblioteki stały się prężnymi ośrodkami kultury, a poszerzenie ich oferty o pozornie niezwiązane ze sobą przedsięwzięcia ma na celu tak naprawdę jedno: promocję czytelnictwa. Spadek czytelnictwa w Polsce, o którym mówi i pisze się ostatnio dość dużo, to temat na osobną książkę – kilka ich nawet na ten temat powstało – ale nawet pobieżny przegląd oferty bibliotek w mniejszych i większych miastach i miejscowościach pokazuje, że bibliotekarze nie siedzą z założonymi rękami, tylko działają. Można powiedzieć, że bibliotekarze są już nie tylko bibliotekarzami, ale stają się menedżerami kultury.

W swoich działaniach nie są osamotnieni, mają wsparcie instytucjonalne – budżet państwa przeznacza spore kwoty na promocję czytelnictwa. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2014-2020 to 650 mln z samego budżetu Ministerstwa Kultury i kolejne 350 mln ze środków samorządów i instytucji lokalnych. Spośród 15 programów prowadzonych przez Bibliotekę Narodową i Instytut Książki na uwagę zasługują te skierowane bezpośrednio do pracowników bibliotek. Środki przeznaczone na zakup nowości, na rozwój infrastruktury i oprogramowania dla bibliotek to de facto środki, które służą czytelnikom. Te, które służą rozwojowi samych bibliotekarzy – a więc pośrednio w sumie też czytelnikom – to na przykład milion złotych przeznaczonych na program szkoleń dla bibliotekarzy (500 tys. na szkolenia dotacyjne i 500 tys. na szkolenia realizowane bezpośrednio przez Instytut Książki), ale nie tych związanych bezpośrednio z głównym nurtem funkcjonowania bibliotek, tylko na szkolenia mające na celu uzyskanie nowych umiejętności zawodowych, rozwój kompetencji menedżerskich, czyli właśnie to, co jest tak potrzebne w działaniach opisanych powyżej. Bibliotekarze mają być nowymi liderami, autorytetami i inicjatorami aktywności skupionych wokół biblioteki, niekoniecznie związanymi bezpośrednio z książkami.

Kontakt dla mediów:

Goethe-Institut
Jagoda Perska
Tel. +48 22 505 90 33
Jagoda.Perska@warschau.goethe.org

Instytut Książki
Elżbieta Kalinowska
Tel. +48 22 656 63 86 w. 104
e.kalinowska@instytutksiazki.pl

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

PODPATRYWANIE ZACHODU

W myśl powiedzenia, że nie warto wyważać otwartych drzwi, warto podpatrzyć, jak działa animacja kultury wokół bibliotek w innych krajach. *Dokk1* to nowa biblioteka w porcie w Aarhus. Została otwarta 20 czerwca 2015 roku po latach walki mieszkańców miasta i działaczy kultury. To elastyczna i dynamiczna przestrzeń otwarta dla wszystkich poszukujących wiedzy, inspiracji i dążących do rozwoju osobistego. Przestrzeń powszechnie dostępna, wspierająca lokalne społeczności i demokrację.

Biblioteka Miejska w Kolonii (Stadtbibliothek Köln) gości rocznie ponad 2 mln użytkowników i jest jedną z najczęściej odwiedzanych placówek kulturalnych miasta. Oferuje usługi dla wszystkich grup wiekowych i jest niekomercyjnym, powszechnie dostępnym punktem spotkań. Specjalizuje się w programach wspierania czytelnictwa, w tym czytelnictwa dzieci, w programach międzykulturowych, organizuje zajęcia poświęcone nowym mediom, wydarzenia kulturalne, wystawy, które realizuje wspólnie z instytucjami partnerskimi i osobami prywatnymi. W 2015 roku została wyróżniona tytułem Biblioteki Roku przyznawanym przez Niemieckie Stowarzyszenie Bibliotek.

Kallio Library jest drugą najstarszą filią Helsinki City Library, otwartą w 1912 roku. Notuje 1 700 użytkowników dziennie i 600 000 wypożyczeń rocznie! Biblioteka skupia się na współpracy z samorządem lokalnym i użytkownikami, pilotuje wdrażanie nowych usług, realizuje szereg imprez kulturalnych. Ostatnia duża modernizacja miała miejsce w 2010 roku, przebudowano wówczas wypożyczalnię, zautomatyzowano proces wypożyczania i zwracania książek.

DOK Delft jest biblioteką publiczną miasta Delft. Ma dwa oddziały: oddział główny w centrum i mniejszy w jednej z biedniejszych dzielnic miasta. W 2007 roku otwarta została nowa siedziba biblioteki głównej, chętnie

Kontakt dla mediów:

Goethe-Institut
Jagoda Perska
Tel. +48 22 505 90 33
Jagoda.Perska@warschau.goethe.org

Instytut Książki
Elżbieta Kalinowska
Tel. +48 22 656 63 86 w. 104
e.kalinowska@instytutksiazki.pl

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

odwiedzana przez gości z całego świata. DOK testuje najrozmaitsze projekty dotyczące zarówno usług cyfrowych jak i oferty bibliotecznej, specjalna komórka DOK LAB opracowuje nowatorskie cyfrowe rozwiązania dla bibliotek i muzeów. W nadchodzących latach DOK planuje skupić się na programach dla najmłodszych czytelników, na współpracy z rodzicami i wspólnym tworzeniu środowiska przyjaznego rozwojowi umiejętności niezbędnych w XXI wieku. Już teraz ma w swojej ofercie programy rozwijające kompetencje językowe i czytelnicze u dzieci.

27 października podczas seminarium **Biblioteka Nowa** w Warszawie przedstawiciele każdej z tych placówek opowiedzą, jak działać i jak zmieniać placówki tak, by ludzie chcieli do nich przychodzić.

BIBLIOTEKA NOWA

Realizowane w ostatnich latach programy Biblioteka+ oraz Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa zakładają przekształcenie bibliotek publicznych w centra dostępu do wiedzy i kultury. Stawiają zatem przed bibliotekami nowe wyzwania, którym ich kierownictwo i pracownicy nie zawsze potrafią sprostać. Z potrzeby wymiany wiedzy i doświadczeń między placówkami z Polski i Europy powstał pomysł cyklu seminariów – **Biblioteka Nowa**. Inicjatorami cyklu są Goethe-Institut w Polsce, Instytut Książki i Biblioteka Narodowa. Celem jest wypracowanie założeń i kierunków rozwoju polskich bibliotek publicznych na najbliższe kilka lat. Cykl został podzielony na seminaria tematyczne: nowe wyzwania, nowe koncepcje, nowa architektura, nowa oferta, nowy bibliotekarz/nowa bibliotekarka. Spotkania zaplanowane są na lata 2015-2017. Rocznie odbywają się dwa seminaria.

Pierwsze z nich, które miało miejsce wiosną 2015 roku w Krakowie dotyczyło tego, jak powinna wyglądać idealna biblioteka przyszłości i w oparciu o jakie narzędzia należy tworzyć strategię jej rozwoju. Kolejne odbędzie się już 27 października w Bibliotece Narodowej w Warszawie pod hasłem: **NOWE KONCEPCJE – NOWE BIBLIOTEKI. PRAKTYCZNE PRZYKŁADY**

Kontakt dla mediów:

Goethe-Institut
Jagoda Perska
Tel. +48 22 505 90 33
Jagoda.Perska@warschau.goethe.org

Instytut Książki
Elżbieta Kalinowska
Tel. +48 22 656 63 86 w. 104
e.kalinowska@instytutksiazki.pl

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Z CZTERECH KRAJÓW EUROPEJSKICH. Seminarium ma charakter zamknięty i skierowane jest przede wszystkim do specjalistów z branży, zajmujących się na co dzień kreowaniem roli i funkcji bibliotek publicznych: dyrektorów i pracowników bibliotek publicznych, studentów bibliotekoznawstwa, a także przedstawicieli samorządów.

Więcej informacji i formularz zgłoszeniowy na [stronie](#) Goethe-Institut w Polsce.

Goethe-Institut wyznacza uznawane na całym świecie standardy w nauce niemieckiego jako języka obcego. Prowadzi kursy językowe, tworzy materiały dydaktyczne, doskonalą nauczycieli oraz uczestniczy w badaniach naukowych i inicjatywach polityki językowej. Goethe-Institut prezentuje trendy pojawiające się w Niemczech i wspiera międzynarodową współpracę kulturalną poprzez organizowanie wydarzeń kulturalnych oraz współuczestnictwo w wystawach, festiwalach filmu, muzyki, teatru, literatury i tłumaczeń. Biblioteki i ośrodki informacyjne, fora dyskusyjne, różnorodne publikacje, w tym audio i wideo oraz programy pobytów studyjnych przybliżają obraz współczesnych Niemiec i przyczyniają się do rozwoju międzynarodowego dyskursu dotyczącego kluczowych zagadnień coraz bardziej zglobalizowanych społeczeństw.

Goethe-Institut w Warszawie powstał w 1990 roku. Od 2004 roku siedziba Instytutu mieści się przy ul. Chmielnej w samym centrum stolicy. Warszawski Goethe-Institut jest miejscem spotkań, nauki oraz zdobywania i wymiany doświadczeń. Działając w partnerskim dialogu, inicjuje i realizuje wspólne pomysły ponad granicami krajów. Poprzez swoje działania, zorientowane na przyszłość oraz odnoszące się do aktualnych tematów, przedstawia różnorodne i nieoczywiste oblicza Niemiec. Goethe-Institut w Warszawie działa na terenie Polski wspólnie z Goethe-Institut w Krakowie. Obszar działania Goethe-Institut w Warszawie obejmuje następujące województwa: Zachodniopomorskie, Pomorskie, Warmińsko-Mazurskie, Kujawsko-Pomorskie, Podlaskie, Mazowieckie, Wielkopolskie, Lubuskie, Łódzkie, Lubelskie. Sześć województw Polski Południowej leży w zakresie kompetencji Goethe-Institut w Krakowie.

www.goethe.de/polska | www.goethe.de/warszawa

Instytut Książki to narodowa instytucja kultury powołana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do promocji polskiej literatury na świecie oraz popularyzacji książek i czytelnictwa w kraju. Instytut promuje najlepsze polskie książki i ich autorów, od lat wspiera biblioteki i bibliotekarzy oraz różnorodne działania pro czytelnicze, jest koordynatorem Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2014-2020. Więcej: www.institutksiazki.pl

Kontakt dla mediów:

Goethe-Institut
Jagoda Perska
Tel. +48 22 505 90 33
Jagoda.Perska@warschau.goethe.org

Instytut Książki
Elżbieta Kalinowska
Tel. +48 22 656 63 86 w. 104
e.kalinowska@institutksiazki.pl

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.